

Obsah

Předmluva	11
<i>Rudolf Jindrák</i>	
Rámce zahraniční politiky a rolí sjednoceného Německa	13
<i>Vladimír Handl</i>	
Úvod	13
Metodologický postup – empirická analýza a teorie rolí	15
Přehled rolí	18
Obecné předpoklady formování německé zahraniční politiky	20
Vnější faktory	20
Vnitřní faktory	23
Německá bezpečnostní a integrační politika, strategický vztah k Rusku	32
Německá bezpečnostní politika: Multilaterální export bezpečnosti a stability	33
– Vztahy vůči USA a NATO	35
– SRN a zahraniční, bezpečnostní a obranná politika EU	39
Německá integrační politika: Od principiální k pragmatické politice a zpět?	44
– SRN a implementace Lisabonské smlouvy	45
– Krize eurozóny: SRN jako nedobrovolný hegemon a reformátor EU	47
Historická symbióza: Německý vztah k Rusku	56
Předběžné závěry a další postup studie	61
Poznámky	66
Zahraničněpolitická kultura jako normativní a ideový základ zahraniční politiky Spolkové republiky Německo	76
<i>Jakub Eberle</i>	
Koncept zahraničněpolitické kultury	77
Zahraničněpolitická kultura Spolkové republiky	79
Sjednocené Německo po roce 1990 – normalizace, nebo kontinuita?	81

Prvky zahraničněpolitické kultury ve strategických programových dokumentech vlád kancléřky Merkelové	84
Závěr: Německo a jeho národní role	87
Poznámky	88
Transformace německé historické paměti a její místo v zahraničněpolitické kultuře SRN	92
<i>Miroslav Kunštát</i>	
Historická paměť a zahraničněpolitická identita / zahraničněpolitická kultura	93
<i>Memoria rediviva: konkurence paměťových společenství a oživlá lieux de mémoire</i>	98
Na cestě k německé „trojí paměti“: Od aporie k paradoxu, od diskurzu obětí k muzealizaci	105
Hypotetické zahraničněpolitické implikace	107
Shrnutí, závěry, doporučení	110
Poznámky	112
Normativní a institucionální rámec tvorby německé zahraniční politiky	119
<i>Barbora Veselá</i>	
Německá zahraniční politika: Hlavní východiska k normativnímu a institucionálnímu rámci její tvorby	121
Hlavní aktéři německé zahraniční politiky	123
Spolková vláda	123
Úřad spolkového kancléřství	125
Spolkové ministerstvo zahraničních věcí	127
Spolkový prezident	128
Spolkový sněm	129
Politické frakce na spolkové úrovni	130
Spolkové země	131
Německý odborový svaz (DGB)	133
Hospodářské svazy	134

Evropská integrační politika v Německu	135
Hlavní východiska k normativnímu a institucionálnímu rámci její tvorby	135
Hlavní aktéři německé evropské integrační politiky	137
– Spolková vláda	137
– Úřad spolkového kancléřství	141
– Spolkové ministerstvo zahraničních věcí	142
– Spolkové ministerstvo hospodářství a technologií	143
– Spolkové ministerstvo financí	144
– Spolkový sněm	145
– Spolkové země	147
– Spolkový ústavní soud (SÚS)	150
– Německý odborový svaz (DGB)	152
– Hospodářské svazy	152
Německá zahraniční bezpečnostní politika	153
Hlavní východiska k normativnímu a institucionálnímu rámci tvorby německé bezpečnosti zahraniční politiky	153
Hlavní aktéři německé evropské integrační politiky	156
– Spolková vláda	156
– Úřad spolkového kancléřství	157
– Spolkové ministerstvo zahraničních věcí	158
– Spolkové ministerstvo obrany	158
– Spolkové ministerstvo vnitra	159
– Spolkový sněm	159
– Politické frakce na spolkové úrovni	160
– Spolkové země	161
– Spolkový ústavní soud (SÚS)	162
– Bundeswehr	163
– Spolková zpravodajská služba	163
Normativní a institucionální rámec německé zahraniční politiky jako předpoklad pro tvorbu národních rolí	164
Poznámky	166

Německá bezpečnostní politika: Adaptace civilní moci	176
<i>Zdeněk Kříž</i>	
Dlouhodobá strategická koncepce bezpečnostní politiky	
SRN od roku 1990	176
Strategická kultura v SRN	176
Dlouhodobé trendy a strategická orientace německé bezpečnostní a vojenské politiky	179
Má Německo standardní bezpečnostní politiku?	182
Horizontální diferenciací relevantních institucí aneb realita versus teorie	184
Reforma strategické koncepce NATO	187
Reforma Bundeswehru	190
Vývoj Bundeswehru v devadesátých letech a jeho hlavní deficity	190
Současná reforma německé armády	192
Afgánistán	194
Dlouhodobá strategie německé vlády	194
Současná německá strategie	195
Změny v německé strategické kultuře – strukturální změna nebo vyladování?	199
Závěry	202
Poznámky	204
Německá integrační politika – postoje Spolkové republiky Německo k Evropské službě vnější akce a Východnímu partnerství	211
<i>Martin Jeřábek</i>	
Spolková republika Německo a Evropská služba vnější akce	213
Strategie SRN vzhledem k implementaci Lisabonské smlouvy v oblasti vnější činnosti EU	213
Základní koncepce ESVA a otázka politické kontroly této instituce	216
Tvorba politiky a postoje politických stran	217
Vláda versus opozice ve věci ESVA	219
Otázka „militarizace“ Evropské služby vnější akce	220
Spolková republika Německo a Východní partnerství	222

Základní strategie SRN	222
Vznik a vývoj Východního partnerství z německého pohledu	225
Diskuse o Východním partnerství (s ohledem na situaci v Bělorusku)	227
Východní partnerství a Rusko	228
Závěr – role SRN v evropské integrační politice	230
Poznámky	233
Německý systém podpory vnějších ekonomických vztahů	238
<i>Jan Hřích, Lenka Musilová</i>	
Německo jako světová hospodářská velmoc	238
Německé zájmy v rámci světové a evropské ekonomiky	241
Německý systém podpory vnějších ekonomických vztahů	253
Reflexe německých ekonomických zájmů ze strany politické sféry	263
Závěr	269
Poznámky	271
Energetická bezpečnost v rámci zahraniční politiky SRN – mezi bilateralismem a evropeizací	277
<i>Tomáš Ehler</i>	
Hlavní východiska energetické bezpečnosti SRN	278
Základní charakteristiky	279
– Ropa	280
– Zemní plyn	282
– Elektroenergetika	284
– Míra ohrožení energetické bezpečnosti SRN	286
Koncepce zajišťování energetické bezpečnosti v rámci zahraniční politiky	287
Instiucionální analýza	290
Státní/političtí aktéři	291
– Spolková vláda	291
– Německý spolkový sněm	292
– Spolkové země	292

– Politické strany	293
– Další státní aktéři	294
Nestátní aktéři	295
– Energetické společnosti	295
– Další aktéři	297
Energetická bezpečnost v rámci zahraniční politiky SRN	297
Rusko	297
Bilaterální nebo multilaterální přístup vůči Rusku?	300
Diverzifikace	303
– LNG	305
– Desertec, Nordsee-Offshore-Initiative (elektrina)	305
Společná zahraniční energetická politika a utváření jednotného energetického trhu v rámci EU	306
Ostatní zahraničněpolitické aktivity SRN v oblasti energetické bezpečnosti	308
Závěrečné hodnocení z pohledu ČR	311
Poznámky	313
Závěr	319
<i>Vladimír Handl</i>	
Poválečné tradice zahraniční politiky Německa	319
Současné podmínky tvorby německé zahraniční politiky	320
Koncepční zaměření německé politiky	323
Německá bezpečnostní politika	324
Německo jako nedobrovolný hegemon eurozóny a EU	325
Německo-ruská symbióza	326
Role Německa v mezinárodních vztazích	327
Česká politika a vztah k Německu	329
Poznámky	331
Résumé	332
Zkratky	336
Literatura	342
O autorech	374